

9a. Gevolgen Voorjaarsnota en resolutie naar aanleiding van val kabinet

**Bijlage bij ledenbrief "Derde nazending ALV
18 juni 2025" van 11 juni 2025**

Resolutie "VNG-inzet richting TK-verkiezingen - Onze inwoners verdienen beter!"

Toelichting

Aanleiding: val kabinet Schoof en inzet VNG

Op 3 juni jl. is het kabinet Schoof gevallen. Sindsdien dreigt stilstand voor Nederland, terwijl onze inwoners en ondernemers behoefte hebben aan duidelijkheid en voortgang op urgente maatschappelijke opgaven. Er is behoefte aan langjarig, navolgbaar en effectief beleid. Daarom moeten we als VNG zo snel mogelijk onze prioriteiten stellen en samen met brede maatschappelijke allianties komende periode concrete voorstellen doen.

Doel resolutie: inzet voor Tweede Kamerverkiezingen en kabinetsformatie

Met de resolutie die voorligt vragen wij u om onze inzet voor de komende Tweede Kamerverkiezingen en de daaropvolgende formatie vast te stellen. Geheel in lijn met de Verenigingsstrategie 2030 nemen we als gemeenten onze verantwoordelijkheid en zetten we een stap naar voren. We bouwen voort op eerdere resoluties met onze inzet voor de vorige verkiezingen en formatie en nemen de actuele stand van de Voorjaarsnota daarin mee. Ook pleiten we bewust voor een blik verder dan de komende zittingsperiode. We laten ons daarbij onder andere inspireren door het Toekomstbeeld Nederland 2040 en het rapport van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050.

Met uw instemming werken we de komende maanden aan voorstellen en doorbraken voor een aantal grote maatschappelijke opgaven. We doen dit samen met onze medeoverheden en maatschappelijke partners voor breed draagvlak en werkbare oplossingen. We leggen deze voorstellen in de volgende ledenvergadering aan u voor. Daarnaast blijft het VNG-bestuur strijdbaar voor het verdergaand dichten van het gat in het Gemeentefonds en een goede balans tussen taken middelen.

Resolutie “VNG-inzet richting TK-verkiezingen – Onze inwoners verdienen beter!”

De leden bijeen in de ALV van 18 juni 2025:

Constaterende dat:

- Nederland zich nu geen ‘stilstand’ kan permitteren door de val van het kabinet Schoof;
- In de context van geopolitieke spanningen en onrust in de samenleving inwoners behoefte hebben aan stabiliteit, verbinding en vertrouwen in de toekomst;

Overwegende dat:

- Gemeenten Nederland draaiend houden en ook na de val van het kabinet Schoof stabiliteit waarborgen voor onze inwoners;
- Gemeenten, mede in het licht van de in de ALV van 14 juni 2023 vastgestelde Verenigingsstrategie en de ALV van 1 december 2023, de Extra ALV van 24 mei 2024 en de ALV van 29 november 2024 aangenomen resoluties, een stap naar voren willen zetten;
- Het VNG-bestuur strijdbaar blijft om de komende periode de afspraken uit het overhedenoverleg van 16 april jl. en de vervolgacties rond Van Ark richting augustusbesluitvorming te borgen conform de resolutie Jeugdzorg;
- Breed maatschappelijk draagvlak nodig is voor het realiseren van doorbraken;
- Gemeenten samen met medeoverheden en maatschappelijke partners willen bijdragen aan oplossingen voor grote opgaven om zo Nederland weer in beweging te krijgen en aan inwoners een hoopgevend perspectief te bieden.

Spreekt uit dat:

1. De VNG en gemeenten zich hard maken voor een **betrouwbare overheid en een sterk Nederland**. Inwoners willen een overheid die er voor hen is, kwaliteit levert en hen in de uitvoering beschermt. Daarvoor zijn herstel van vertrouwen, het beschermen van de rechtstaat en waardige interbestuurlijke verhoudingen essentieel. Gemeenten willen vanuit hun rol als eerste overheid proactief samenwerken met medeoverheden en maatschappelijke partners aan oplossingen voor grote maatschappelijke opgaven. Daarbij is o.a. een slag nodig om de digitalisering van de hele overheid te versnellen en daarnaast voorstellen om regels en stelsels drastisch te vereenvoudigen, zodat het openbaar bestuur ondanks arbeidsmarkt-krapte en schaarse middelen kwaliteit biedt.
2. Het VNG-bestuur met voorstellen en verdere uitwerking komt richting een nieuw kabinet en daarbij brede allianties bouwt op de volgende prioritaire thema's:
 - a. **Bestaanszekerheid:** gemeenten werken samen met publieke dienstverleners en sociale partners aan een agenda voor bestaanszekerheid. De agenda is gericht op het borgen van bestaanszekerheid en bevat zowel hervormingen als vereenvoudigingen. Het rijk brengt daarbij de basis op orde en gemeenten zorgen voor maatwerk en participatie van inwoners;
 - b. **Migratie:** gemeenten werken mee aan flexibele, effectieve en solidaire opvang en huisvesting. De Spreidingswet wordt gecontinueerd. Daarnaast komen we tot duidelijke en uitvoerbare keuzes voor asiel en (arbeids-)migratie in lijn met het scenario ‘gematigde groei’ van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050;
 - c. **Wonen en stikstof:** gemeenten werken samen met partners om de woningbouwproductie op gang te houden in lijn met de afspraken die tijdens de Woontop zijn gemaakt. Randvoorwaarden zijn afspraken over adequate investeringen in de (energie-)infrastructuur, het voorzieningenniveau en een gezonde leefomgeving en groen. Het land moet daarbij zo snel mogelijk van het stikstofslot. Dat vraagt om een intelligente en gedurfde aanpak waarbij we oog houden voor natuur en tegelijk ruimte bieden voor industrie, woningbouw en landbouw om bij te dragen aan onze economie en welvaart;
 - d. **Energie en klimaat:** gemeenten gaan door met de uitvoering van de maatregelen uit het klimaatakkoord, met een blik die zich verder richt dan 2030 naar de klimaatdoelen van 2050. Daarbij houden we steeds oog voor haalbaarheid en betaalbaarheid van deze ambitieuze doelen;
 - e. **Zorg en Jeugdzorg:** gemeenten werken aan een goede sociale basis, een houdbaar en beheersbaar stelsel voor de jeugdzorg en het verbeteren van kansengelijkheid. Daarnaast werken gemeenten, gelet op de vergrijzing en arbeidsmarktkrapte, aan de noodzakelijke transitie van zorg naar gezondheid en meer preventie;
 - f. **Weerbaarheid:** gemeenten dragen bij aan een weerbare samenleving. Dat doen zij door te werken aan krachtige gemeenschappen, buurten, wijken en regio's en nemen verantwoordelijkheid voor bevolkingszorg en ondersteuning bij crises.

3. Het VNG-bestuur strijdbaar blijft om de financiële gaten voor gemeenten verdergaand te dichten. Dit betekent dat de VNG zich onverminderd blijft inspannen voor de randvoorwaarde om te kunnen investeren in het publieke domein: voldoende structurele middelen in het Gemeentefonds. Hierbij is het cruciaal dat er een afspraak komt met het nieuwe kabinet om de balans tussen taken en middelen van gemeenten zoveel als mogelijk te herstellen en te borgen.
4. Gemeenten zich tegelijk blijven inspannen om zelf naar vermogen bij te dragen aan de noodzakelijke balans tussen taken en middelen. Dat doen zij onder andere door onderling meer samen te werken en de doelmatigheid te verbeteren.
5. Het VNG-bestuur de voorstellen en inzet richting een nieuw kabinet verder uitwerkt en deze voorlegt aan de leden tijdens de Najaars ALV d.d. 28 november 2025.